

Povjerenstvo za obranu disertacije

red. prof. dr. art. Silva Radić, predsjednica
Akademija likovnih umjetnosti na Širokom Brijegu
Sveučilišta u Mostaru

red. prof. dr. art. Amela Hadžimejlić-Kečo, članica (mentorica)
Akademija likovnih umjetnosti
Univerziteta u Sarajevu

izv. prof. mr. art. Veselin Brković, član
Akademija likovnih umjetnosti u Trebinju
Univerziteta u Istočnom Sarajevu

Disertacija sadrži

189	stranica teksta
138	slika i crteža
82	navoda literature
35	grafičkih priloga

Izvadak iz ocjene Povjerenstva

Cilj disertacije bio je istražiti povijesnu građu sakralnih tema i njezinu simboliku u grafičkom tisku do XVI. stoljeća na temelju analize tehničkih, likovnih, stilskih i ikonografskih prikaza te doći do vlastita doprinosa kroz utjecaj kršćanske simbolike na suvremeni izričaj. On je postignut kroz teorijski dio, ali i kroz grafički ciklus koji se razvijao tijekom izrade disertacije. Također, vlastitoj spoznaji kršćanske simbolike pridodaje se i vlastiti znak, signum, u kojem je primijenjena organizirana likovnost utemeljena na zakonitostima stvaralačke prakse, kreativnosti, osobnih doživljaja i emocija. Obrađena je tema zanimljiva i aktualna jer, osim originalnog umjetničkog pristupa, pridonosi i originalnom znanstvenom pristupu. U radu su sustavno izloženi podatci o sakralnoj umjetnosti i stvaralaštvu likovnih umjetnika koji su bogato obilježili umjetnički i kulturni prostor. Sakralni duktus predstavljen je kroz sadržaj bitnih elemenata djela starih majstora i povijesno-vjerskih pozornica do XVI. stoljeća. Također, sadržaj pregledno prikazuje unutarnji obrazac grafičke matrice čija se struktura razvija u samoj disciplini stilskih razdoblja koja su nastajala na grafičkoj ploči i na papiru.

Osim izvornog doprinosa u praktičnom i teorijskom dijelu realiziran je i vlastiti simbolični doprinos ovoj temi. Osobna sjećanja bila su najsnažniji poticaj da se u ljudskoj i inventivnoj spremnosti i odgovornosti sučeli s mitskim i simboličkim sadržajima u kršćanskom vjerovanju i mišljenju. Također, čvrst motiv neizrecivo je pridonio vlastitom istraživanju disertacije. (Vlastiti osvrt na grafički opus ponajprije upućuje na određenu mitologiziranu temu RIBE.) Grafike komuniciraju sa slikarstvom i kiparstvom, a prisutno je eksperimentiranje s raznim grafičkim tehnikama (najviše tehnikama visokog tiska) koje su vrlo jednostavne, izazovne i snažne. Ručni otisci ostavljali su različite asocijativne tragove u obliku mrlja, znakova ili predmeta stvarnog svijeta u čemu se ostvarila i osobna religijska poezija.

Još jednom treba naglasiti kako je vlastitim doprinosom postignut krajnji cilj disertacije koji se očitovao u teorijskom i praktičnom likovnom dijelu rada, čime se omogućuje daljni nastavak istraživačkog procesa u budućem znanstveno-umjetničkom istraživačkom radu na ovom području.

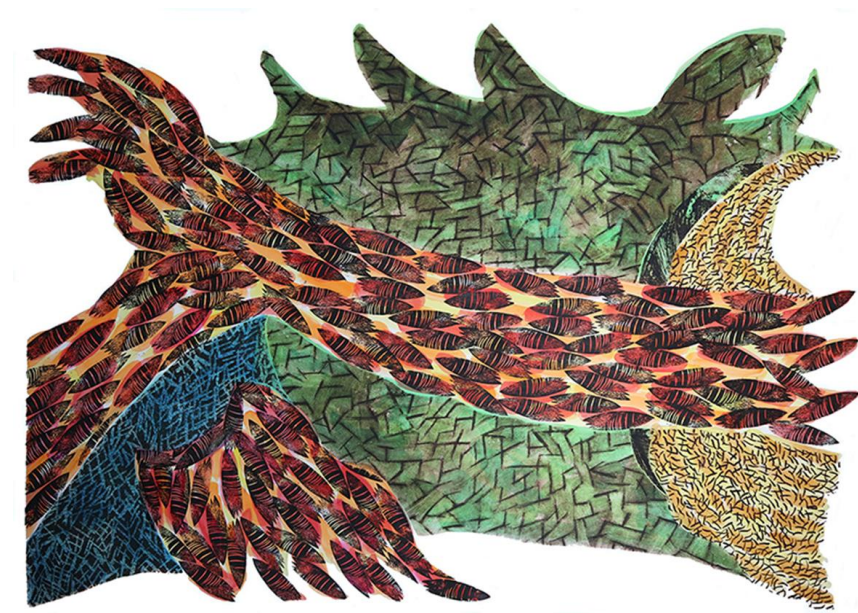
Mr. Antonija Gudelj rođena je 30. ožujka 1974. godine u Imotskom. Osnovnu školu *Tin Ujević* završila je u Krivodolu, pokraj Imotskog. Srednju školu primijenjenih likovnih umjetnosti i dizajna završila je 1993. u Splitu. Na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru sa sjedištem na Širokom Brijegu diplomirala je 2000. godine na grafičkom odjelu u klasi prof. Mire Petrica. Poslije studija, od 2001. do 2002., stručno se usavršavala na Akademiji likovnih umjetnosti u Ljubljani na odjelu slikarstva u klasi prof. Branka Suhyja.

Poslijediplomski studij završila je 2010. godine na Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu kod mentora prof. emeritusa Dževada Hoze čime je stekla zvanje magistricе grafike.

Od 2002. do 2004. radi kao znanstvena novakinja na odjelu grafike, a od 2004. do 2010. kao asistentica na grafičkim kolegijima na diplomskom studiju na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru. Od 2010. do 2019. viša je asistentica na prediplomskom i diplomskom studiju na kolegijima grafike i grafičke tehnologije na Akademiji likovnih umjetnosti na Širokom Brijegu. Od 2019. do 2024. docentica je na kolegijima grafike i grafičke tehnologije na prediplomskom, diplomskom i doktorskom studiju na Akademiji likovnih umjetnosti. Od 2024. izvanredna je profesorica na kolegijima grafike i grafičke tehnologije na prediplomskom, diplomskom i doktorskom studiju na Akademiji likovnih umjetnosti.

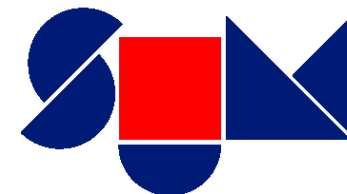
Izlagala je na 28 samostalnih i oko 160 skupnih izložaba. Autorica je slika u crkvi sv. Antuna Padovanskog u Knešpolju pokraj Širokog Brijega i u crkvi sv. Ane u Poljicima pokraj Imotskog. Članica je ULU-a *En Face* Široki Brijeg, HULU-a Split i ULUBiH-a Sarajevo. Dobitnica je dviju nagrada za grafiku: prve nagrade za grafiku ULUBiH-a na revijalnoj izložbi u *Collegium artisticumu* u Sarajevu 2010. i nagrade *Gabrijel Jurkić* na 2. međunarodnom trijenalu grafike u Livnu 2020. godine.

Na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru od akademske 2017./2018. godine započinje izradu doktorske disertacije iz područja umjetnosti, polje likovna umjetnost, grana grafika s temom *Kasnorednjovjekovna estetika kršćanskog simbola u grafičkoj umjetnosti* pod mentorstvom prof. Amele Hadžimejlić-Kečo.

ANĎEOSKI POZDRAV

Sveučilište u Mostaru AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI NA ŠIROKOM BRIJEGU

mr. Antonija Gudelj

KASNOSREDNJOVJEKOVNA ESTETIKA KRŠĆANSKOG SIMBOLA U GRAFIČKOJ UMJETNOSTI

Doktorska izložba

Široki Brijeg, 11. – 18. srpnja 2025.

Sažetak: Disertacija istražuje problematiku u stilističkom-spoznajnom osmišljavanju grafičkog djela, vjerno izražava misao kako je sva poezija religiozna. Ako poezija nije religiozna, nije poezija. Sva poezija, istraživački ili stvaralački grafički opus, izravno ili neizravno traži Boga. Očito je grafika najstariji umjetnički jezik duhovnosti. Etimološko izražavanje putem simbola RIBE blisko je ljudskoj prirodi od najstarijih vremena. Duboko ukorijenjen u svih naroda, kultura i religija, simbol kao sredstvo duhovnog izričaja i u kršćanstvu poprima ulogu tumača Biblije i božanske osobe Isusa Krista. Takav odnos prema umjetnosti dovodi do stava kako je umjetnost prije svega način izražavanja, odnosno tehnički problem. Za razliku od europskih teoretičara likovne umjetnosti, koji su umjetnost vidjeli kao nešto razumljivo, tj. sredstvo da čovjek postigne nešto transcendentno, smatra se kako bit umjetnosti nije u inteligenciji, nego u jednoj djelatnosti, u jednoj tehnici, grafičkoj materiji koja ima magiju, poeziju i život. Radovi su uglavnom rađeni tehnikom visokog tiska, najviše uz grafičku kombinaciju drvoreza i linoreza, kao uzor na srednjovjekovnu tehniku i njezin poetično-psihološki interpretativni izričaj što omogućuje daljnje istraživanje na grafičkom polju.

Abstract: The dissertation explores the issue in its stylistic-cognitive design of the graphic work, faithfully expressing the thought that *all poetry is religious. If poetry is not religious, it is not poetry.* All poetry, whether research or creative graphic work, directly or indirectly seeks God. Obviously, graphics are the oldest artistic language of spirituality. Etymological expression through the symbol of PISCES has been close to human nature since ancient times. Deeply rooted in all nations, cultures and religions, the symbol as a means of spiritual expression also takes on the role of an interpreter in Christianity, an interpreter of the Bible and the divine person of Jesus Christ, both in the world and in us. Such an attitude towards art leads to the view that art is above all a way of expression, a technical problem. Unlike European theorists of fine arts, who saw art as something understandable, i.e. a means for man to achieve something transcendent, we believe that the essence of art is not in intelligence, but in an activity, in a technique, a graphic matter that has magic, poetry and life. The works were mostly made using the letterpress technique, mostly with a graphic combination of woodcut and linocut, a model for medieval technique and its poetic-psychological interpretative expression, thus allowing for further research in the field of graphics.

GRAFIČKA MAPA

MAJČINSKA RANA

EVA

HODOČAŠĆE